

МОНГОЛ УЛСЫН САНХҮҮГИЙН САЛБАРТ ГАДААДЫН БАНК ҮЙЛ АЖИЛЛАГАА ЯВУУЛАХАД АНХААРАХ ЗҮЙЛС

**Монголын Эдийн Засгийн Шинжилгээ, Судалгааны Төв
2017 он**

- Ерөнхий хандлага
- Хууль, эрх зүйн орчин: Зохицуулалт, хязгаарлалт
- Эдийн засаг, банк санхүүгийн салбарт үзүүлэх нөлөө
- БНХАУ-ын туршлага
- Дүгнэлт

- Эдийн засгийн интеграцчилал
- Санхүүгийн зах зээлийн либералчлал
  - Шилжилтийн эдийн засагтай болон хөгжиж буй орнуудын банкны салбар дахь гадаадын хөрөнгө оруулалтын хувь, хэмжээ эрс өсч, гадаадын банкуудын тоо огцом нэмэгдсээр байна.

	Гад. банкны тоо/Нийт банкны тоо				Гад. банкны актив/Нийт актив			
	1990-95	2000-05	2010-15	Тренд	1990-95	2000-05	2010-15	Тренд
<i>Зүүн Ази ба Номхон далайн орнууд</i>								
БНХАУ	0	7	20		0	1	2	
Камбож	25	39	61		0	27	59	
Малайз	27	31	41		25	18	17	
Филиппин	12	15	12		8	1	1	
БНСУ	1	11	13		2	20	7	
Индонез	24	31	48		4	27	25	
<i>Зүүн Европ ба Төв Азийн орнууд</i>								
Хорват	2	31	50		2	89	90	
Чех	42	55	63		17	84	83	
Унгар	49	75	81		19	77	61	
Польш	22	69	76		4	74	74	
Словен	15	26	36		5	23	25	
<i>Латин Америк ба Карибын тэнгисийн орнууд</i>								
Бразил	21	21	17		9	37	39	
Мексик	83	76	72		2	40	41	
Колумб	15	13	13		6	32	39	
Аргентин	28	27	28		26	33	32	
<i>Ойрхи Дорнод ба Африкын орнууд</i>								
Египет	11	24	23		4	52	54	
Өмнөд Африк	25	26	25		0	23	24	
Судан	1	15	9		0	24	21	
Нигер	2	3	18		10	15	25	

Гадаадын банкны хувьд

- Гадаад хэрэглэгчиддээ хүрч ажиллах;
- Татварын таатай орчин эрэлхийлэх;
- Эрсдэлээ тараан байршуулах;
- Хөрөнгө оруулалтын өгөөж өндөр улсуудад орж ашгаа нэмэгдүүлэх;
- Төрийн банкууд нь улсынхаа бодлого, үйл ажиллагааг нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэх;

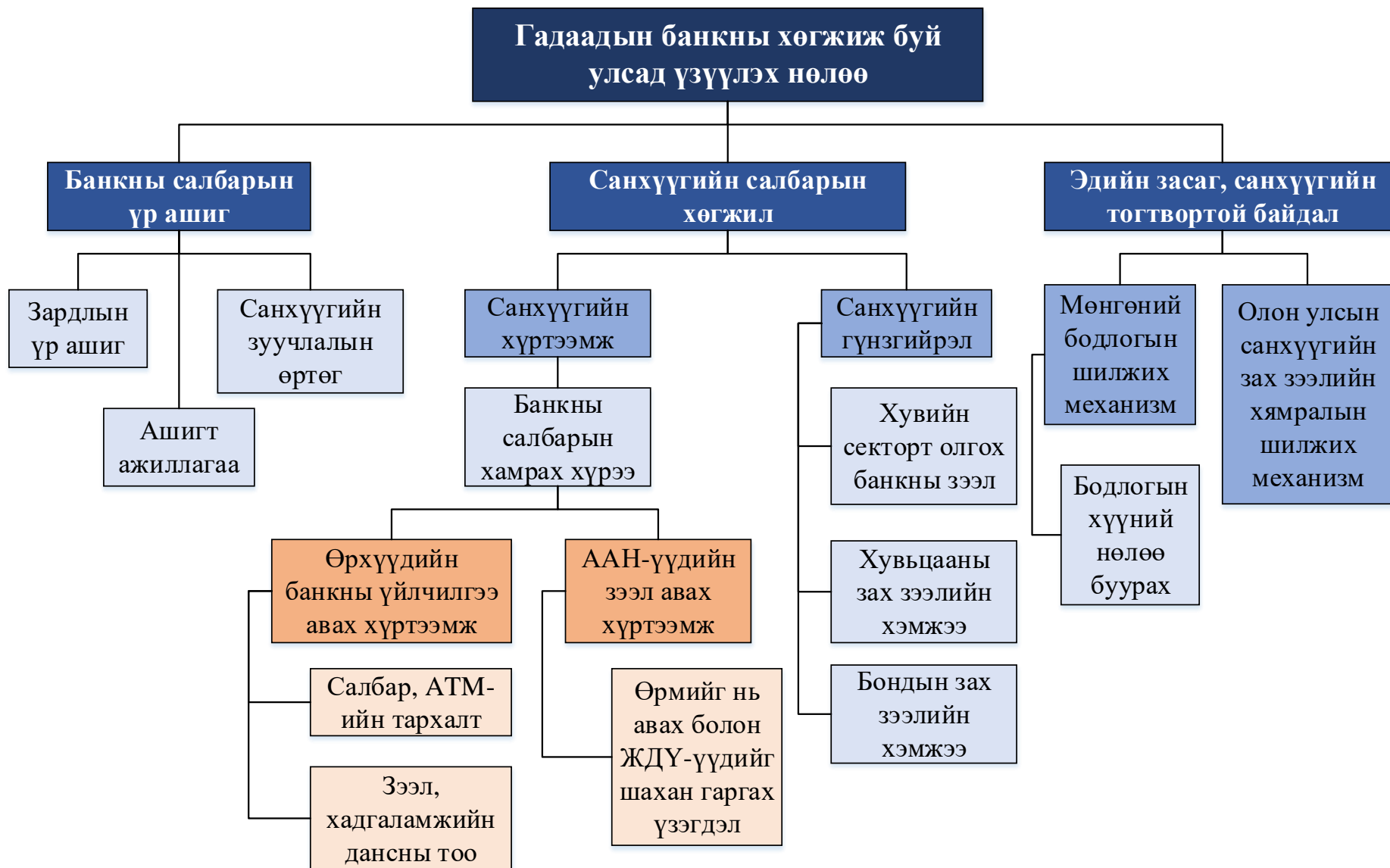
Хүлээн авагч улсын хувьд

- Гадаадын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлэх;
- Банкны салбарт хямд өртөгтэй, урт хугацаатай эх үүсвэр татах;
- Төрийн өмчит банкуудыг хувьчлах;
- Санхүүгийн гүнзгийрлийг нэмэгдүүлэх;
- Санхүүгийн зуучлалын үр ашгийг сайжруулах;

Гадаадын банкны нөлөө хөгжингүй болон хөгжиж буй орнуудад харилцан адилгүй

- Хөгжингүй орнуудын хувьд санхүүгийн салбарын хөгжил өндөр тул (өрсөлдөөн, шинэлэг технологи, бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, тогтвортой байдал) гадаадын банк нэвтэрснээр харьцангуй бага нөлөө үзүүлдэг.
- Харин хөгжиж буй орнуудын хувьд санхүүгийн салбарын хөгжил харьцангуй сул байдаг тул хүчтэй нөлөө үзүүлдэг байна.

Гадаадын банкны үзүүлэх нөлөө

Эерэг нөлөө

- Олон улсын санхүүгийн зах зээлийн интеграцчилалд нэгтгэх;
- Санхүүгийн зах зээлийг хөгжүүлж, дэд бүтцийг сайжруулах;
- Өрсөлдөөнийг бий болгож, үр ашгийг нэмэгдүүлэх;
- Гадаад санхүүжилтээр зах зээлд бий болсон сөрөг шокиг зөөлрүүлэх;
- Гадаад санхүүжилт татах замаар валютын урсгалыг нэмэгдүүлэх;
- Шинэ техник, технологи, үйлчилгээ нэвтрүүлэх;

Сөрөг нөлөө

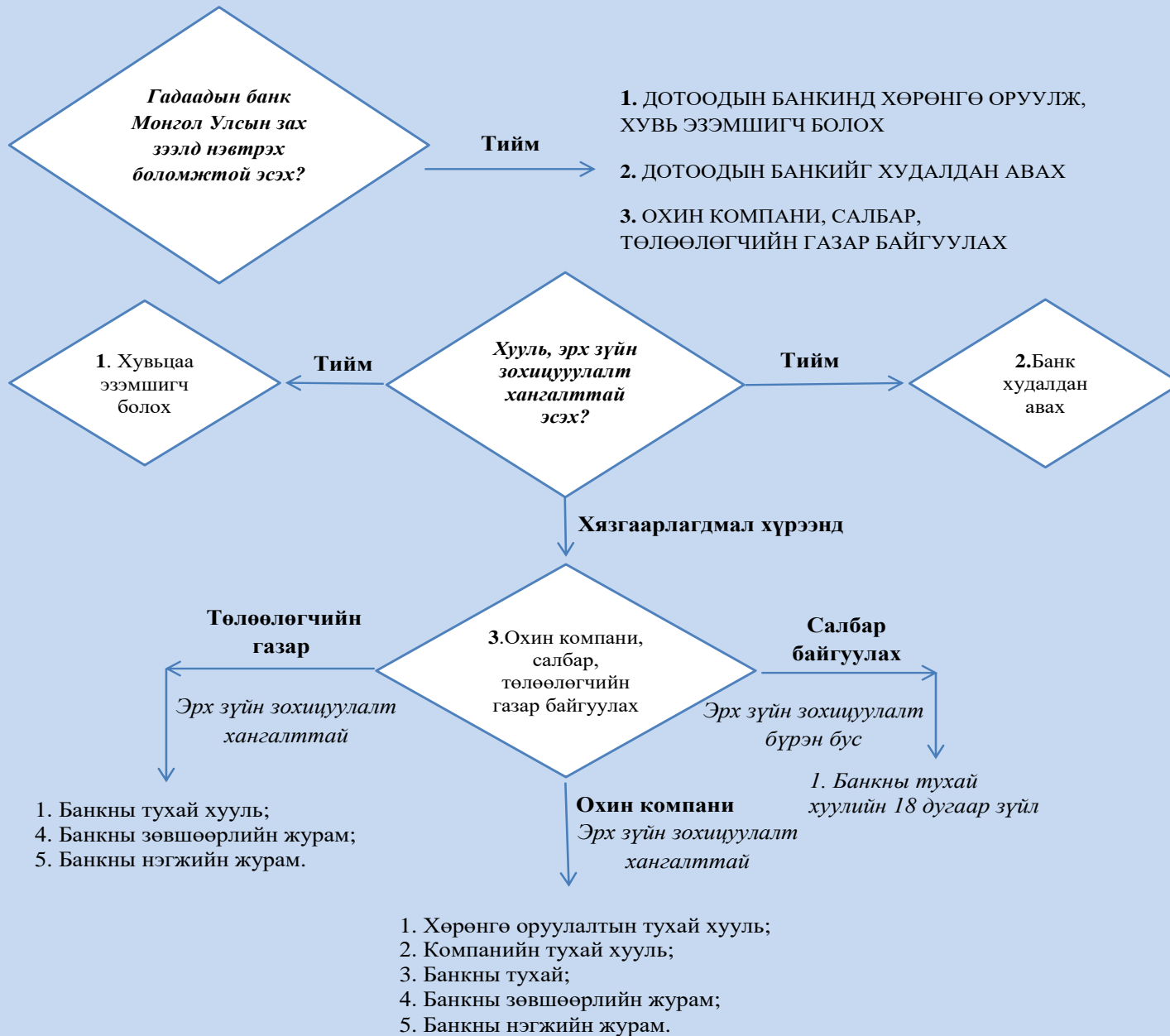
- Гадаад орчны хүндрэлийг дамжуулан тогтвортой байдлыг алдагдуулах;
- Банкны салбарт өөрийн давамгайл байдлыг бий болгох;
- Дотоодын бодлого, зохицуулалтыг сулруулах, үр ашгийг багасгах;
- Стратегийн ач холбогдолтой төслүүдийг хяналтандаа авах;
- Жижиг, дунд аж ахуйн нэгжүүдийн зээл буурах;
- Эдийн засгийн мөчлөгийн далайцыг нэмэгдүүлэх;
- Өрсөлдөөн хэт ихсэж зээлийн нөхцөл суларснаар чанар нь муудах;
- Дотоодын банкуудын ашигт ажиллагааг бууруулах;

II.

**Хууль, эрх зүйн орчин:
зохицуулалт, хязгаарлалт**

- Гадаадын банк нь
  - Дотоодын банкны хувьцааг худалдан авах
  - Төлөөлөгчийн газар байгуулах,
  - Салбар байгуулах ,
  - Охин компани (банк) зэрэг хэлбэрээр үйл ажиллагаа явуулж болно.

- Монгол улсад гадаадын банк үйл ажиллагаа эрхлэхэд дараах хууль, журмаар зохицуулагдах боломжтой байна.
  - Банкны тухай хууль
  - Хөрөнгө оруулалтын тухай хууль
  - Банкны зөвшөөрлийн журам
  - Хөрөнгө оруулалтын банкны тухай хуулийн төсөл

- Гадаадын банкиг зөвхөн хөрөнгө оруулалтын чиглэлээр дотоодын зах зээлд нэвтрэхийг зөвшөөрөх, ингэхдээ томоохон төсөл санхүүжүүлэхэд шаардлагатай зээлийг гагцхүү хуулийн этгээдэд олгох, гадаад дотоод төлбөр тооцоог гүйцэтгэх, зээлийн баталгаа батлан даалт гаргах, үнэт цаас худалдах, худалдан авахыг зөвшөөрч, бусад үйл ажиллагааг тэр тусмаа иргэдийн хадгаламж авах зэргийг хориглосон.
- Төслийн зорилго нь хөрөнгө оруулалтын банк үүсгэн байгуулах, тусгай зөвшөөрөл олгох болон хөрөнгө оруулалтын банкны эрхлэх үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг зохицуулах бөгөөд хөрөнгө оруулалтын банкны удирдлага зохион байгуулалт болон энэ хуулиар нарийвчлан зохицуулснаас бусад банкны үйл ажиллагаатай холбогдсон харилцааг Банкны тухай хуулиар зохицуулахаар тусгасан байна.

- Хөрөнгө оруулалтын банкыг үүсгэн байгуулах, өөрчлөн байгуулах, татан буулгах болон банкны хувьцаа эзэмших зөвшөөрөл олгох харилцааг Хөрөнгө оруулалтын банкны тухай хууль болон холбогдох бусад хуульд нийцүүлэн Монголбанкны журмаар зохицуулахаар тусгасан байна.
- Банкны тухай хуульд гадаадын банкны эрхлэх үйл ажиллагааны төрөл, чиглэлийг нээлттэй заасан бол энэ төсөлд тодорхой зохицуулалт, хязгаарлалт хийж өгсөн нь цаашид дээрх хоёр хууль зөрчилдөх нөхцөлийг бүрдүүлж байна.
- Төсөлд гадаадын банкны үйл ажиллагааг Монголбанкнаас тусгайлан хянан зохицуулах асуудлыг банкны хууль тогтоомжоор зохицуулахаар тусгасан хэдий ч гадаадын банкны үйл ажиллагааны зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг үйл ажиллагаанд нь тохируулан эрх зүйн хувьд оновчтой зохицуулах хэрэгцээ хэвээр хадгалагдаж байна.

Бусад орны хязгаарлалт, зохицуулалт

Улс	Үйл ажиллагааны зохицуулалт	Үйл ажиллагааны хязгаарлалт
1 БНХАУ	-Хадгаламж татах, зээл олгох, кредит, дебит карт олгох, баталгаа, батлан даалт гаргах. -Автомашинуы зээл олгох зөвшөөрөл байхгүй мөн зарим хязгаарлалтууд байдаг.	-Хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ 1 тэрбум юань. -Юанийн гүйлгээ эрхлэх зөвшөөрөл авахдаа 3 доошгүй жил ү/а эрхэлж, ашигтай ажилласан байх. -Эдгээр банкуудын зээл, хадгаламжийн харьцаа 75%-иас хэтрэхгүй байх.
2 БНСУ	-Төлөөлөгчийн газар нээснээс хойш 5 хүртэл жилийн дараа нэгжийн зөвшөөрлийг олгодог. -Гадаадын банк байгуулсан орон нутагт зохицуулалт хийдэг.	-Үйл ажиллагаанд нь ямар нэгэн хязгаарлалт тавьдаггүй. -Гадаадын банк, салбар нээхэд харгалзан 100.0 болон 3.0 тэрбум воны дүрмийн сантай байх.
3 Мьянмар		-1 салбар нээх эрхтэй бөгөөд дотоодын мөнгөн тэмдэгтээр зээл олгохгүй байх. -Иргэдэд санхүүгийн үйлчилгээ үзүүлэхгүй байх.
4 Энэтхэг	-Туршилтын хугацааны дараа ү/а эрхлэх тусгай зөвшөөрөл олгоно	-Охин компани буюу хараат байх; -Дүрмийн сан 5 тэрбум рупи байх.
5. Канад	-Охин компани байх (Өмнө нь). -Зээлийн үйлчилгээ, бүх төрлийн үйлчилгээ - 2 зөвшөөрөлтэй.	-Зээлийн үйлчилгээтэй нь хадгаламж татах эрхгүй (зээл авах эрхтэй). -Бүх төрлийн үйлчилгээтэй нь 150,000 \$ доош хадгаламж татах эрхгүй.
6 Герман	-Төрөлжсөн, бүх ү/а эрхлэх, хязгаарлагдмал- 3 зөвшөөрөлтэй. -Ипотекийн зээлийн, барилгын, хөрөнгө оруулалтын, тусгай зориулалтын гэсэн төрөлжсөн банкууд байдаг.	-Хязгаарлагдмал зөвшөөрөлтэй банкны хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн доод хэмжээ нь бүрэн зөвшөөрөлтэй банкнаас бага байдаг.
7. Япон	-Хадгаламж, зээлийн ү/а эрхлэх цар хүрээний хувьд болон бүс нутгийн хувьд төрөлждөг.	

III.

Банк санхүүгийн салбарт үзүүлэх НӨЛӨӨ

Монгол улсад 2016 оны эцсийн байдлаар 14 банк, 500 орчим банк бус санхүүгийн байгууллага, 276 Хадгаламж зээлийн хоршоо, 15 Даатгалын компани, 58 брокер, дилерийн компани үйл ажиллагаа явуулж, нийт санхүүгийн салбарын 96 орчим хувийг банкны салбар дангаараа бүрдүүлж байна.

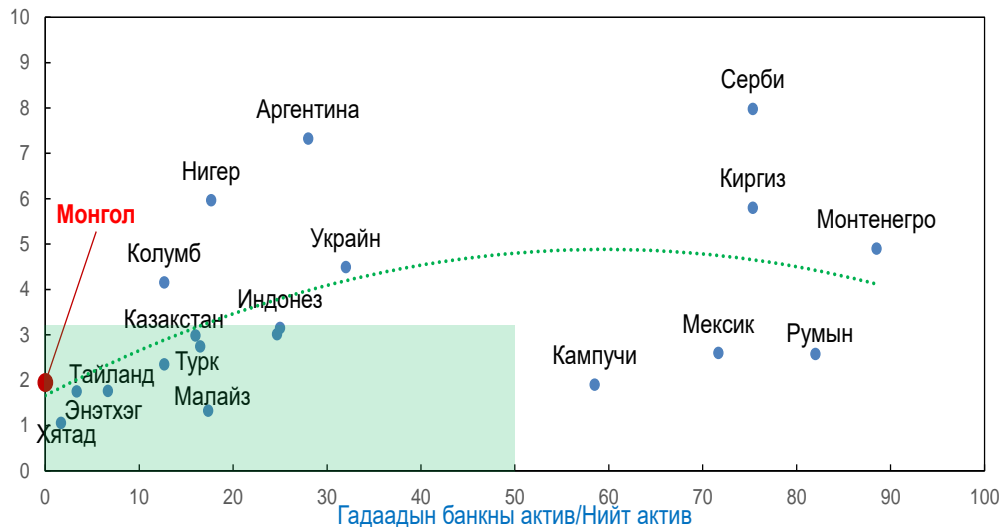
Монгол Улс дахь гадаадын банкны төлөөлөгчийн газрууд

	Гадаадын банкны төлөөлөгчийн газар	Байгуулагдсан огноо
1.	ING Bank	2008 оны 8 сар
2.	Bank of China	2012 оны 12 сар
3.	Sumitomo Mitsui Banking Corporation	2013 оны 7 сар
4.	Bank of Tokyo Mitsubishi UFJ	2013 оны 12 сар
5.	Industrial and Commercial Bank of China	2017 оны 1 сар

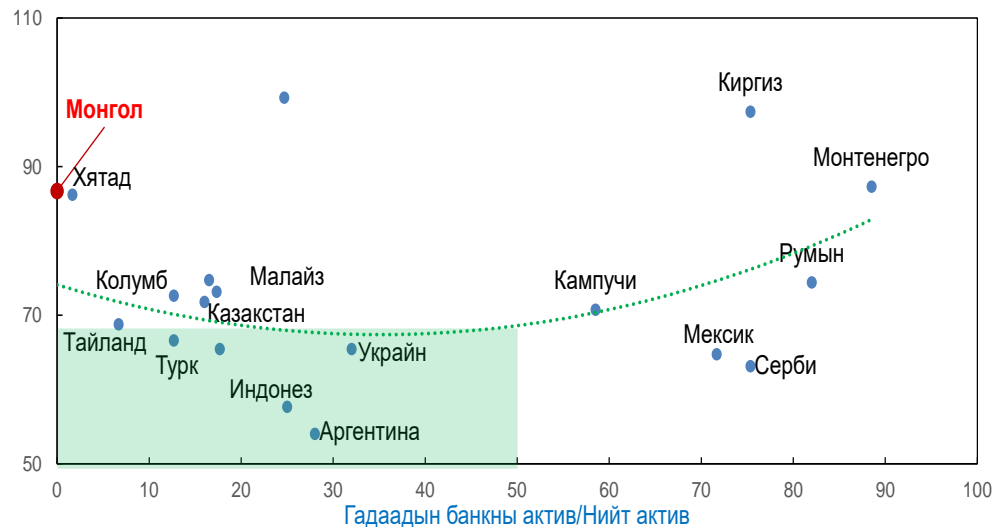

Банкны салбарт үзүүлэх нөлөө: ОУ-ын харьцуулалт

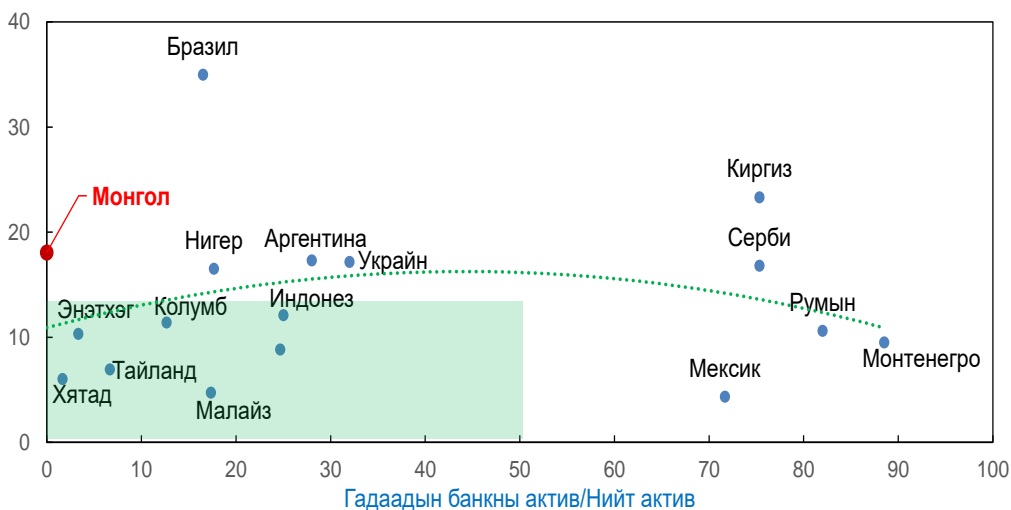
Зардлын үр ашигт байдал

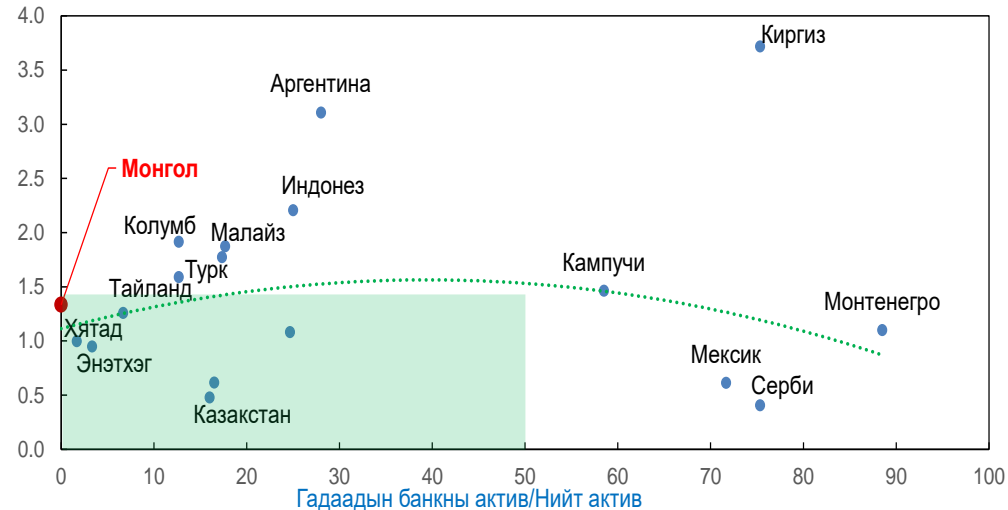
Төвлөрөл

Зээлийн хүү

Ашигт ажиллагаа

IV.

Макро эдийн засагт үзүүлэх нөлөө

Улс

Дотоодын эдийн засагт үзүүлсэн нөлөө

Латин Америкийн орнууд

- Аргентин ■ 1997 оны байдлаар гадаадын банкууд нийт олгосон зээлийнхээ 95%-ийг тус улсын аж үйлдвэр, тоног төхөөрөмжийн салбар дахь үндэсний томоохон аж ахуйн нэгжүүдэд олгосон байв.
- Мексик ■ Тус улс дахь гадаадын банкууд дотоодын банкуудтай харьцуулахад харьцангуй бага хүү санал болгож байсан нь тус улсын иргэд, аж ахуйн нэгжүүд, цаашлаад эдийн засагт нь эерэг нөлөө үзүүлсэн байна.

Зүүн-Өмнөд Азийн орнууд

- Энэтхэг ■ Энэтхэг дэх гадаадын банкуудын 75% нь Дели, Бомбей, Калькутта гэсэн гурван том хотод төвлөрсөн байх ба нийт олгосон зээлийнхээ 80%-ийг аж үйлдвэр, худалдааны салбарын томоохон ААН-үүдэд олгожээ.
  - Тус улсын хувьд гадаадын банкууд орж ирснээр зээлийн хүртээмжийг нэмэгдүүлэх бус зөвхөн цөөн хэмжээний өндөр ашигтай ААН-үүдэд зээл олгосон. Гадаадын банк орж ирсний дараа дотоодын банкны зээл системийн хэмжээнд буурсан тул ААН-үүдийн зээл авах магадлал 8 нэгж хувиар буурсан байна.
  - Тус улсын хамгийн өндөр ашигтай ажилладаг ААН-үүдийн 10%-д нь л эерэгээр нөлөөлсөн бол бусдынх нь зээл авах боломж 8%-иар хумигджээ. Улмаар жижиг ААН-үүдийн зээл ихээхэн хэмжээгээр буурч, үйл ажиллагаанд нь сөргөөр нөлөөлсөн байна.
- Индонез ■ 2000-аад онд гадаадын банкууд тус улсын дотоод зах зээлээс харьцангуй тааламжтай нөхцөлөөр эх үүсвэр татаж, зөвхөн хамгийн ашигтай томоохон ААН-үүдэд зээл олгож байв.
  - Индонезийн төрийн өмчит банкууд нийт зээлийнхээ 29%, дотоодын хувийн банкууд 19%, гадаадын банкууд ердөө 4%-ийг ЖДҮ-д олгож байсан байна.
- БНСУ ■ 1997 оны Азийн хямралын дараа тус улсын иргэд, ААН-үүд харилцах, хадгаламжаа дотоодын банкнаас гадаадын банкинд шилжүүлж байв.
  - Үндэсний банкууд нь байгууллагын зах зээлээ алдаж, ЖДҮ, хэрэглээ болон бичил санхүүгийн зах зээл дээр өрсөлдөж эхэлсэн байна.
- Пакистан ■ Жижиг, дунд зээлдэгчдийн мэдээллийг олж авах, түүнтэй холбоотой удирдлагын зардал өндөр байсан тул гадаадын банкууд мэдээлэл багатай ААН-үүдэд зээл олгоогүй байна.

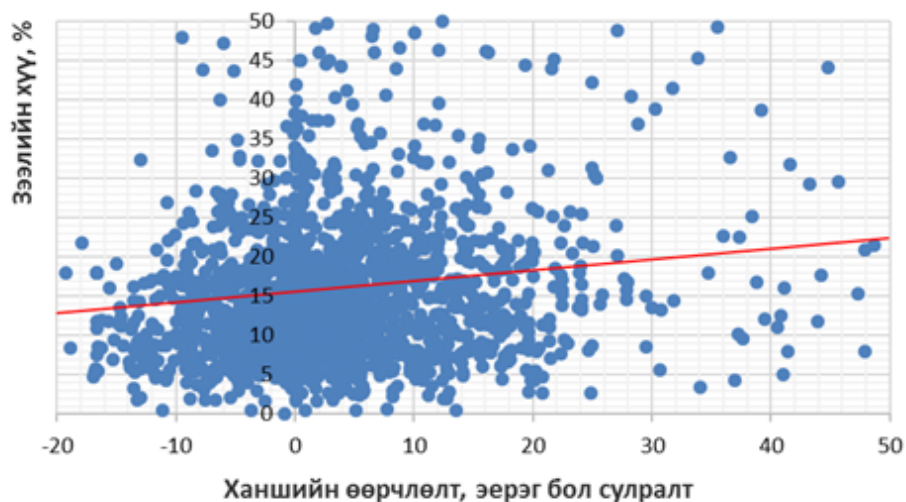
Бага болон бага, дунд орлоготой орнууд

- 89 улс ■ Гадаадын банкууд мэдээлэл багатай харилцагчдыг хянахад хүндрэлтэй байсан тул гадаадын банк орж ирснээр эдгээр төрлийн харилцагчид, цаашлаад нийт банкны салбар, э/з-ийн өсөлтөд сөргөөр нөлөөлсөн байна. 19
  - Гадаадын банкуудын зээлийн багц харьцангуй бага эрсдэлтэй байсан байна.

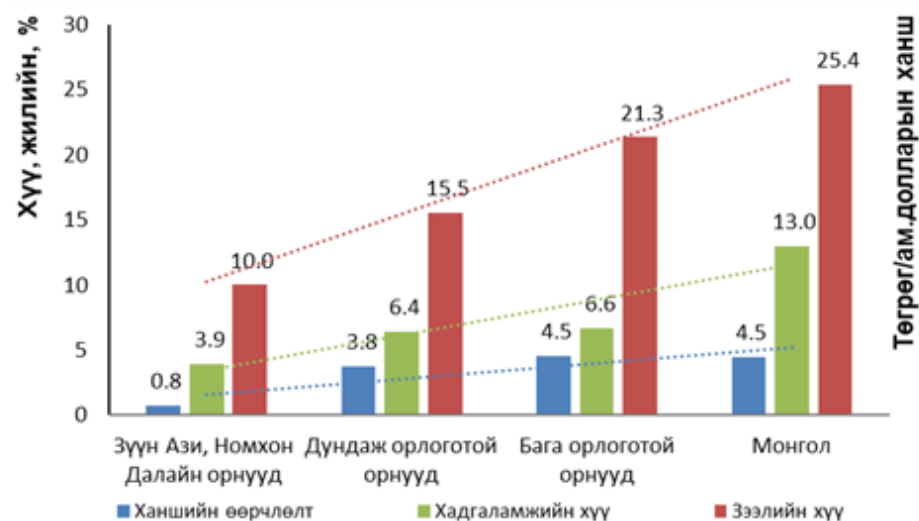
- **Таамаглал 1:** Гадаад валютын зээлийн хүү буурснаар төгрөгийн зээлийн эрэлтийг сааруулах замаар төгрөгийн зээлийн хүүг бууруулна.
- **Таамаглал 2:** Гадаад валютын урсгал сайжирснаар төгрөгийн ханшийн сулрах хүлээлтийг бууруулж ханшаар дамжин эдийн засаг дахь төгрөгийн хүүг бууруулах боломжтой. Тодруулбал, төгрөгийн ханшийн сулрах хүлээлтээс шалтгаалан төгрөгийн зээлийн хүү ам.долларын зээлийн хүүнээс өндөр тогтдог тул төгрөгийн ханш сулрах хүлээлт буурсан тохиолдолд төгрөгийн зээлийн хүү тодорхой хэмжээгээр буурах боломжтой.
- Өргөтгөсөн хүүний паритет (UIP):

$$i^{\text{₮}} = i^{\text{\$}} + \frac{E_{t+1}^e - E_t}{E_t} + i^{\text{₮}}_{\text{risk free}} + \text{risk}_{\text{prem}} + e_t$$

Зураг 1. Улсуудын зээлийн хүү, ханшийн өөрчлөлт

Зураг 2. Ханшийн өөрчлөлт, хадгаламж, зээлийн хүү

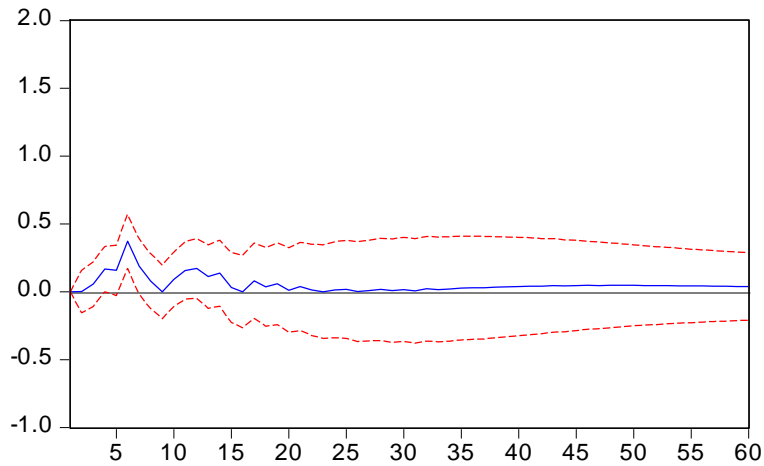

Зураг 1. Төгрөгийн ханш, зээл хадгаламжийн хүү

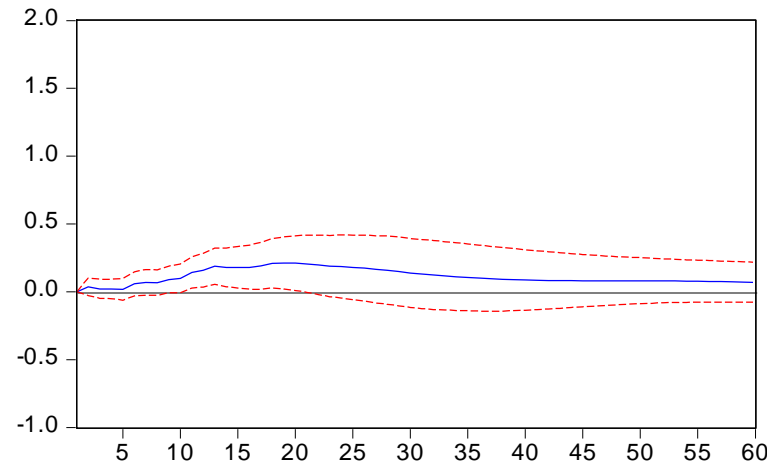

Response to Nonfactorized One Unit Innovations ± 2 S.E.

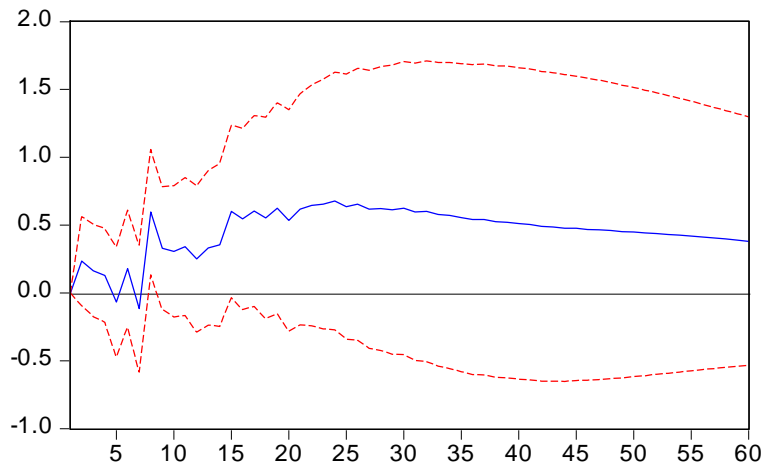
Response of I_MNT_D11 to I_USD_D11

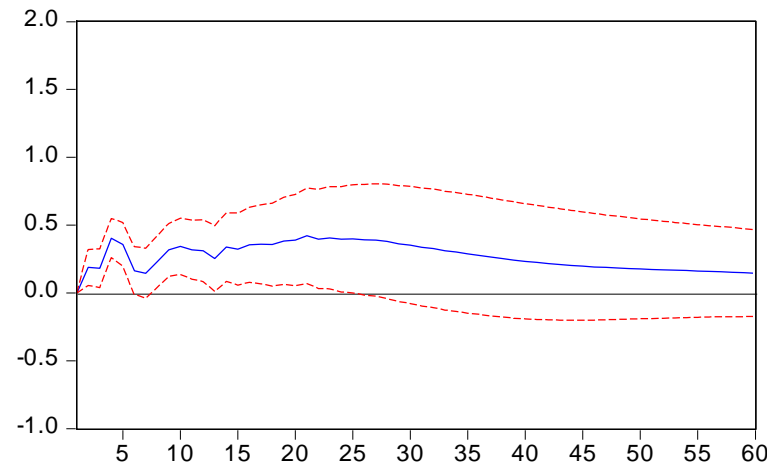
Response of I_MNT_D11 to S_EXP_CH01

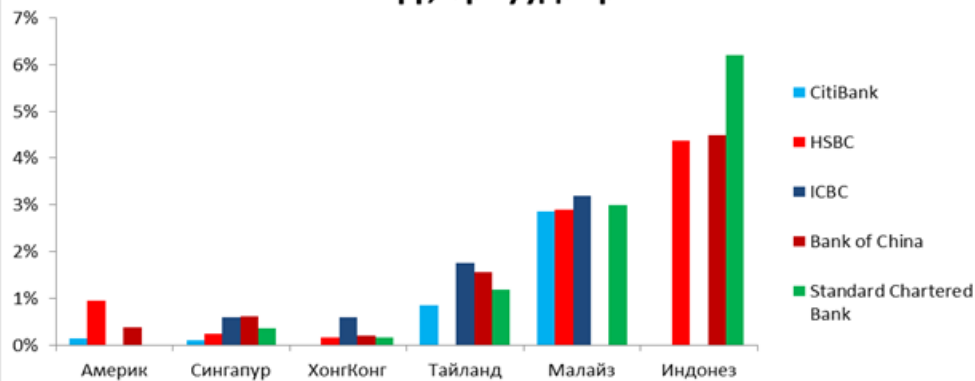
Response of I_MNT_D11 to RISK_PREM

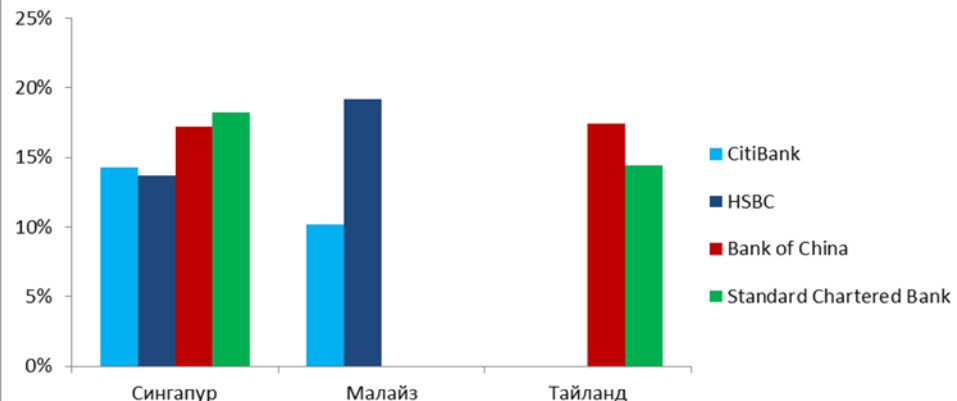
Response of I_MNT_D11 to CBBR

1 жилийн хугацаатай хадгаламжийн дундаж хүү, орнуудаар

Хэрэглээний зээлийн дундаж хүү, орнуудаар

V.

БНХАУ-ын туршлага

- БНХАУ-ын хөгжлийн стратеги
  - “One Belt, One Road (Нэг бүс, нэг зам)” санаачилга,
  - “Going Global” стратеги
  - Юанийг олон улсын валют болгох зорилтыг хэрэгжүүлэх хүрээнд тус улсын дэлхийд тэргүүлэгч төрийн өмчит 2 банк болох
    - “Bank of China”
    - ICBC нь олон улсын санхүүгийн салбарт онцгойлон идэвхитэй ажиллаж байна.
- Санхүүжилт олгож буй улсдаа ямар нэгэн бодлогын өөрчлөлт хийхийг шаарддаггүй
- Латин Америк, Африкийн орнуудад олгосон санхүүжилтийн хэмжээ нь Дэлхийн банкныхаас давсан байна.

Улс	Огноо	Хэлбэр, актив	Үйл ажиллагааны төрөл, чиглэл
Австрали	1990	9 салбар, охин компани (20 тэрбум \$)	<ul style="list-style-type: none"> Худалдааны санхүүжилт, банкны баталгаа Хадгаламж, валют арилжаа, клиринг Ипотек, худалдаа, бүтээн байгуулалт, синдикат зээл Валютын арилжаа, спот болон форвард арилжаа
Казахстан	1993	Охин компани (514 сая \$)	<ul style="list-style-type: none"> ААН-ийн зээл (Libor+3%-18% хүүтэй) Хадгаламжийн даатгал, шилжүүлэг
Вьетнам	1995	1 салбар (17 тэрбум \$)	<ul style="list-style-type: none"> Ипотекийн зээл (салбарын нийт зээлийн 4.5%) Худалдааны санхүүжилт, баталгаа, даатгал, синдикат зээл Хадгаламж, валютын арилжаа
Унгар	2003	1 салбар (18.7 тэрбум \$)	<ul style="list-style-type: none"> Зээлийн үйлчилгээ (харьцангуй бага) Хадгаламж, валютын арилжаа, шилжүүлэг Шилжүүлэг, ЗГ-ын болон юанийнн бондын жуулчлал Ипотекийн зээл, худалдаа, болон синдикат зээл
Тайланд	1997	5 салбар (1.53 тэрбум \$)	<ul style="list-style-type: none"> Хадгаламж, валют арилжаа, карт, шилжүүлэг Иргэд, ипотек, ААН-ийн зээл, синдикат зээл Валютын арилжаа, спот болон форвард арилжаа Худ.санхүүжилт, хөрөнгийн үйлчилгээ

VI.

**Дүгнэлт, цаашид авах арга
ХЭМЖЭЭНИЙ санал**

- Дэлхий улам бүр даяаршлагдаж, эдийн засаг интеграцчлагдаж, санхүүгийн либералчлал нэмэгдэж байгаа өнөө үед гадаадын банк дотоодын зах зээлд нэвтрэх нь хөгжлийн нэг гарцаагүй үйл явц юм.
- Улс орнуудын туршлагаас харахад гадаадын банк дотоодын зах зээлд нэвтэрэхэд эдийн засагт харилцан адилгүй нөлөөлж байгаа нь тэдний хууль эрх зүй, эдийн засгийн орчиноос хамаарч байна.
- Дотоодын санхүүгийн зах зээлийг учирч болзошгүй эрсдэлээс хамгаалах, аливаа нэг гадаад банкинд давамгайл байдал үүсгэхгүй байх үүднээс эрх зүйн актыг боловсронгуй болгох шаардлагатай.

- “Гадаадын банк” гэсэн *нэр томъёолол*, түүний тодорхойлолтыг нэг мөр тодорхой болгох (Гадаадын хөрөнгө оруулалттай банк, эсхүл 100 хувь гадаад улсын гадаад банкнаас үүсгэн байгуулагдсан банк гэх мэт);
- Гадаадын банкны эрхлэх үйл ажиллагааны хязгаарлалтыг тухайн гадаадын банкны *өмчлөлийн төрлөөр* нь ялгаатай тогтоох;
- Гадаадын банк Монгол улсын санхүүгийн зах зээлд банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тохиолдолд тухайн банкны хяналт шалгалтыг хэрэгжүүлдэг эрх бүхий байгууллагатай тухайн банкиг хянах *хяналтын эрх зүйн зохицуулалтыг* тодорхой болгох;

- *Зээлийн мэдээллийн сангийн* эрх зүйн зохицуулалтыг бий болгох;
- Давхар татварын эрх зүйн зохицуулалтын хүрээнд аливаа гадаадын банк нь Монгол улсад банкны үйл ажиллагаа эрхлэх тохиолдолд зөвхөн “*Охин компани*” буюу хуулийн этгээдийн хэлбэрээр үйл ажиллагаа эрхлэх;
- Банкны үйл ажиллагааны *зохистой харьцааны шалгуур үзүүлэлтийг* гадаадын банкны эрхлэх үйл ажиллагаанд нь тохируулан оновчтой тогтоох (зээлийн хязгаарлалт, хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн дээд хязгаар гэх мэт);
- Гадаадын банкны үйл ажиллагаа тус бүр дээр тодорхой хязгаарлалтаас гадна *хугацаа тогтоох* эсэх асуудлыг авч үзэх;
- Гадаадын болон дотоодын банкуудын эрх, ашгийг тэнцвэржүүлсэн зарчмыг баримтлах хүрээнд Монгол улсын онцлог, нийгэм-эдийн засгийн нөхцөлтэй уялдуулан гадаадын банкны *үйл ажиллагааг төрөлжсөн* байдлаар тодорхой хүрээнд чиглүүлэх нь зүйтэй байна.

- Эрсдлүүд:
  - Олон улсын санхүүгийн зах зээлийн шокод өртөмтгий, эмзэг байдлыг нэмэгдүүлэх
  - Эдийн засгийн хүндрэлтэй үед гадаадын банкууд үйл ажиллагаагаа хумьж, зогсоосноор зээлийн тасалдал бий болох улмаар хүндрэлийг гүнзгийрүүлэх
  - Мөнгөний бодлогын үр ашиг, бодлогын хүүний нөлөөллийн хүчийг сулруулах

**ЗАХ ЗЭЭЛ ИЛҮҮ ЭМЗЭГ БОЛОХ УЧРААС ТӨСӨВ,
МӨНГӨНИЙ БОДЛОГЫГ ИЛҮҮ ХАРИУЦЛАГАТАЙ БАЙХЫГ
ШААРДАНА.**

- Дотоодын банк, санхүүгийн салбарын тогтвортой байдлыг хадгалах, гадаад зах зээлийн сөрөг шокуудад өртөмтгий болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор дараах бодлогын арга хэмжээг авах нь зүйтэй.
  - Гадаадын банк орж ирэх хууль эрх зүйн таатай орчинг бүрдүүлэх, үйл ажиллагааг тодорхой болгож зохих хязгаарлалт, зохицуулалтыг хийх шаардлагатай.
  - Гадаадын банкуудын дотоодын *зах зээлд эзлэх хувь хэмжээг* тодорхой түвшинд хязгаарлах бодлого баримтлах (Хөгжиж буй орнуудын хувьд нийт банкны салбарын дунджаар 45%-ийг гадаадын банкууд эзэлж байна).
  - Гадаадын банкуудын үйл ажиллагааны төрөлжилтийг үйл ажиллагаа эрхлэх хугацаатай нь уялдуулан тогтоох, тодорхой хугацааны дараа дотоодын банкуудын өрсөлдөх чадвар сайжирсан үед гадаадын банкуудын үйл ажиллагааны төрөлжилтийн хязгаарлалтыг сулруулах.

АНХААРАЛ ТАВЬСАНД БАЯРЛАЛАА